

Tid. »Tingakrossur« forsøger derimot at tilføre den Elen-dighed, der paa Grund af øko-nomiske Vanskeligheder hersker i mange færøske Fiskerhjem.

Men her taler Kendsgernin-gerne sit utvetydige Sprog. Der fremkommer daglig flere Bevi-ser. Og paa disse støtter Folke-tingsmand Hans Nielsen sine Udtalelser.

Thorshavn.

Kriseudvalg eller Rederiforening?

Lagtingets Kriseudvalg
som Færøernes Rederiforening
og
Færøernes Rederiforening
som Lagtingets Kriseudvalg!

Hvem er hvem?

Med et Kriseudvalg forstaaer man selvfølgelig et Udvalg, der beskæftiger sig med den fore-staaende Krise, og man antager, at dets Opgave skulde være at lindre Krisen og ikke at gøre den værre. Lad os altsaa antage, at dette Udvalg vil lindre Kri-sen; men hvem er saa ramt af Krisen? Ja, vistnok allesammen, deriblandt selvfølgelig Fiskerne ogsaa; men gennemser man det Forslag, Kriseudvalget har til-stillet F. F. og Færøernes Rederiforening som Ændringsforslag til den gældende Kontrakt, saa ser det nærmest ud til, at Krise-udvalget mener, at Fiskerne ikke er ramt af Krisen. Krise-udvalget foreslaar saaledes, at Olieforbruget fradrages forlods af Fangsten. Kokke- og Motor-passerhyren nedsættes. Mand-skabets Andel nedsættes med 1%, naar Skibet fisker under 1000 Skpd. Et saadant Forslag er ikke egnet til at afværge den Krise, Fiskerne befinder sig i nu.

Naah, nu skal man ikke bort-forklare Hensigten med Krise-udvalgets Forslag; nemlig Hensigten for at faa de bristede Forhandlinger mellem F. F. og Færøernes Rederiforening til at komme i Stand igen; men, det maa ikke forundre Kriseudval-get, naar Fiskerne forkaerer Kriseudvalgets Forslag. Fiskerne vil sandelig ogsaa have Beskyt-telse fra Kriseudvalget.

Hvis Krisen ikke kan lindres paa anden Maade end at tage fra Fiskerne og give til Rederne, saa maa man gaa ud fra, at vi ikke har Brug for noget Krise-udvalg, da et saadant Kriseud-valg har bestaaet gennem mange Aar; nemlig Rederiforeningen.

Lad os sige, at Rederne ikke taaler at miste noget eller at udruste Skibene efter gældende Kontrakt. Fiskerne taaler selvfølgelig heller ikke at miste noget, saa maa det være Krise-udvalgets Opgave at hjælpe baade Redere og Fiskere; men et saadant Forslag foreligger ikke endnu. Kriseudvalget kunde f. Eks. sige: Paa Grund af Kri-sen kan en Del af Kulterne ikke komme ud. Kulterfiskeriet er en Industri, paa hvis stabile Basis Landets Økonomi afhæn-ger. Kulterfiskeriet er i Fare for at gaa i staa, og deraf kommer Landets Økonomi ud paa gyn-gende Grund. Altsaa maa de standsede Virksomheder (Kut-terne) efter sættes i Drift, og det sker ved at Samfundet over-tager disse Industrier (Kultere) i den Udstrækning, som det er gørligt, holder dem gaaende, tager intet fra Fiskerne og giver

Rederne eller omvendt. Et Ud-valg, der vil gennemføre en saan-dan Ordning, kunde man kalde et Kriseudvalg i Ordets bogsta-velige Betydning.

Saadan som Forholdene er i Ojeblikket, kan Lagtingets Kri-seudvalg-godt kaldes for Rederiforeningen og Rederiforenin-gen for Lagtingets Kriseudvalg.

Hans Havstrem.

Frá útheiminum.

Öseman i norsku avvápn-ingarnevndini.

Hin kendi norskri javnaðar-maðurin, Edr. Bull, professari, ið eftir uppskoti frá Arbeidara-flokkinum var kosin í Noregs avvápningsnevnd, sum skuldi vera við í ráðagerðum suðuri í Genéve, hevur nú sagt hesi orindi frá sær.

Atvoldin skal vera tær treytur, ið limirnir hava fingið um ikki at bera teirra egnu áskoðanir í avvápningsmálum fram fyri almenningum, men bert felags-áskoðanir.

Ræðuligt áarlop.

Vegna áhaldandi regn og tá-veður uppi í teim norsku fjöl-um, hava fleiri áarlop verið, ið hava bloytt jørdina heilt upp og annars gjørt stóran skaða. Á Vossestrand — nær við Voss — völdi eitt slíkt áarlop eitt omanlop, ið tók eini heil hús við sær, har 3 fólk vóru inni. Tey tvey doyðu.

Jarnbreyslókka í Fraklandi.

Við Saint Just í Fraklandi fóru um daginarn jarnvognarnir av breytuni. 20 fólk vóru særð og 10 doyðu.

Arthur Henderson.

Arthur Henderson, formaður bretska javnaðarmanna, ið leingi hevur verið sjúkur, er nú komin aftur fyri seg, og byrjaður at arbeiða í Arbeidaraflökkinum.

Koppar.

Eitt 4-ára gamalt barn í Malmö hevur fingið koppar, tó í linum lagi. Tað verður hildið, at tað er faðir barnsins, ið hevur haft smittuna við úr Russlandi, har hann hevði verið í arbeiði. Tað verður hin strangasta kar-antena hildin, og tað eru vónir um, at henda ræðuliga sjúka ikki breiður seg.

Enskur trolari stóðaður í Noreg.

Løgreglan í Tromsø hevur stóðað einum enskum trolara, »Duo-Wife«, sum um nýársleitið var sæddur at trola innanmarks norði við Finnmarkina. Tað ferðina slapp hann undan løg-regluni, og hevur síðan verið heima við veiðuni. Nú varð hann á veg norður aftur, og á leiðini varð hann tikin og sigldur inn til Hammersfest.

Amerika sleppur ikki gullinum.

Ein framligur maður innan-fyri amerikansku bankaverðina hevur nýliga sligið fast, at U. S. A. ikki á nakran hátt vil sleppa gullinum sum pengamátt og koma sær inn í eitt annað bankaskil.

Deyðin í Lübeck.

Teir seku í barnadeyðanum í Lübeck eru kravdir at fáa slíkan dóm: Professari Deycke og dr. Altstadt hvør síni 3 árs fongsl og professari Klotz 1 ár.

Kirken ved Nordskaale.

Med Kirken ved Nordskaale, som indviedes 10. Januar i Aar, er der paa Østero i de sidstledne 5—6 Aar rejst ikke mindre end 4 nye Kirker.

Det er nu 50 Aar siden, at der paa Østero blev bygget en Kirke (Ejde), der vel nok blev den mest omtalte Kirke paa Færøerne, først og fremmest for sin Størrelsen og smukke Udstyrelse, men senere især for hvad den havde kostet Kirke-kasserne, og gennem Aarene var det ikke sjældent i Lagtinget, at D'hrr. Lagtingsmænd for Østero maatte høre dette. Men har Østero den Gang gjort et saa dybt Greb i Kirkekasserne, at andre Kirkebevillinger vanskeliggjordes, saa er dette nu i fuldt Maal oprettet ved de sidste Aars Kirkebyggeri, da Menighe-derne her selv har trukket det største Læs og fremskaffet Ho-vedparten af Byggemidlerne, og ikke mindst har dette været Tilfældet med den nu sidst fuld-førte Kirkebygning.

I selve Kirkedistriktet, der omfatter Bygderne Øre, Nord-skaale og Svinaar, er der i di-recte Pengebidrag indsamlet ca. 5000 Kr., medens Bazar og Bort-lodning har givet ca. 8000 Kr., foruden at der af Bygdernes arbejdsdygtige Mandskab, fra de yngste til de ældste, gratis er udført alt Jord- og Betonarbejde. Naar man sammenholder disse Ydelser med Bygdernes samlede Folketal (250 i 1930), ser man bedst, hvor meget der er ofret.

Byggekomiteen har bestaaet af Aksel Petersen, Magnus Han-sen og J. J. Weihe, Nordskaale, Hans Poulsen, Svinaar, og Sam-muel Debes (y), Joen Joensen og Ole Larsen, Øre, med Aksel Petersen som Formand. At der paa kort Tid kunde opnaas et saa godt Resultat, skyldes i første Række et energisk Arbejde fra Komiteens Side, og her har Hr. Aksel Petersen staaet i Spidsen og været den utrætte-lige Formand, der altid var i Aande for Byggearbejdet, medens Komiteens Kasserer, Hr. J. J. Weihe, foruden at deltage di-recte i Byggearbejdet og fore-staa Udbetalinger, altid var ude om sig med at indkassere Bi-drag, ikke mindst ved i Lagtin-get stadig at fremholde Sagen om Tilskud til Kirken i Nord-skaale, hvorfor han ogsaa ved den festlige Sammenkomst efter Kirkens Indvielse fik et velfor-tjent Leve, udbdrag af selve Lagtingets Formand.

Kirkebygningen er opført med Ydermure af Beton, Tag af Eter-nit, Bolgeplader og har indvendigt Træpanel. Materialerne er leveres af A/S Balslev & Goos, Thorshavn.

Martin Danielsen, Thorshavn, har forestaaet alt Betonarbejdet, og det er beundringsværdigt, hvad der ved Vintertid (1930—31) paa dette udsatte Sted har kunnet presenteres af denne Art Arbejde i den mest omhyggelige Udførsel. I Sommeren 1931 har Martin Danielsen personlig ud-ført det uændelige Pudsearbejde.

Maskinsnikkera-verkstaðið, Mid-vaag, ved Heine Joensen, har haft Tomrør- og Tagarbejdet samt Snekararbejdet i Entre-prise. Arbejdet er udført samvit-tighedsfuldt og med stor Forstaa-else, især med Hensyn til det faste Inventar, hvor de mange Detailler af Besparelseshensyn nok kunde have fristet til Und-gaaelse; men den haandværks-

mæssige Forstaaelse har dog alt-tid haft Overtaget.

Poul Isaksen, Thorshavn, har ligeledes i Entreprise leveret det smukke Malerarbejde. Ogsaa her maa det siges, at Hensyn til den gode haandværksmæssige Udførsel altid er gaaet forud for det forretningsmæssige.

Jens Poulsen, Thorshavn, har leveret Smedearbejde og Ludvig Poulsen, Thorshavn, Blikke-slagerarbejde.

Klokken er leveret af M. & O. Ohlsson, Ystad, Sverige, og Orglet af S. Poulsen Lund, Vejle.

Altertavlen er malet og skæn-keet Kirken af Malerinde E. Hof-man-Bang, Hofmangavli pr. Otterup, Fyn. Den er et Arbejde af stor Lødhed, som det turde anbefales enhver, der kom til Nordskaale, at se. Det var Ma-lerindens Tanke at udstille Ma-leriet paa Foraarsudstillingen paa Charlottenborg, men efter at det er opstillet i Kirken og har været der under Indvielsen, ønsker hun ikke, at det skal fjernes igen, om kun som Ud-aaen til Udstillingen.

Inskriptionerne over Kirke-døren og ved Altertavlen er tegnet i gotisk Skrift af Peter Alberg, Thorshavn.

D'hrr. Ole Arge og Z. Jacob-sen, Thorshavn, har for Kirke-inspektionen ført Tilsyn med Arbejdet.

Idet jeg bringer Byggekomiteen min Tak for godt Samar-bejde og dens altid vaagne Interesse for, at der til Kirke-bygningen kunde ydes det efter Forholdene bedst mulige, vil jeg sige Tak til de foran nævnte Firmaer og Arbejdsledere og alle ved Byggearbejdet beskæf-tigede Haandværkere og andre for forstaaelsesfuldt og vel ud-ført Arbejde.

For alle os, der har haft Del i Byggearbejdet, ligger den store Belønning i den Glæde over Kirkebygningen, som Indvielses-dagen blev givet Udtryk for fra Menighedens Side og i de anerkendende Udtalelser fra tilstedeværende Gæster og Autoriteter.

H. C. W.-Torgard.

Syndabukkurin.

Skulu syndir reiðarafelagsins leggjast á fiskimannin?

Framgongd reiðarafelagsins í ár tykist manganum fiskimanni lógin. Fyrst siga teir ikki kontraktina upp í rættan tíð, tað er eitt fyri seg; men harnast vilja teir leggja skipini vegna argeit yvir teirra eigna gloyssi. Nú kundi ein hugsa sær til, at ein og hvør ærukærur maður og kvinna vildu hugsa sum so: tað er mín eigna skylda, at eg havi gloymt til at uppsagt sáttmálan, og so má eg bera fylgjurnar sjálvur; men so hugsa ikki limir »Færøernes Rederiforening«, fyrí teimum er fiskimaðurin bert syndabukkurin, ið skal taka móti øllum syndum reiðarafelagsins, og tá hann so hevur gjørt tað, skal hann út í tað oyðumorkina fyrí at svøla íhel. Ein slik mannagongd í »Færøernes Rederiforening« má hemma Føroya fólk. Staðul Føroyalands, fiskimaðurin, skal klæðast av, til hann stendur berur.

Teir menn, ið útgera stjórn reiðarafelagsins, kennast mann og manna millum á gotuni sum sera hampuligir menn, ið vilja gera tað mest møguliga fyrí at bjarga landinum, ein fer her, annar der, summir í eystan, aðrir í vestan, uppá landsins besta, hvat í og fyrí seg er alt

sera vakurt, um ikki hesir somu menn og teirra felagir, tá teir koma heim aftir frá teirra ferð-um, loydu seg út eftir fiski-monnunum fyrí at gera kor teirra meira trupul.

Aftur má fiskimaðurin vera syndabukkur hjá reiðaranum, tí tað ikki eydnaist hesum ferðamonnum at náa til nakkað úrslit, um mennir vóru góðir ella ikki, verður ikki umtalað, úrslitið ver einki, harav skulu fiskimennir pinast. Syn-da-bukkur fyrí aðru ferð.

Tá tíðirnar vóru góðar og reiðarnir sópuðu pengar inn, sum seinni blivu etnir upp fyrí tað mesta, hugsaði eingin reið-ari um at betra kor fiskimanna, men so tá tíðirnar versnaðu og peningurin minkaði, so skuldi fiskimaðurin helta fyrí ódugna-skap reiðaran. Aftur bleiv syndabukkurin fordur fram, skuldin loyð á hann, koyrdur í oyðumorkina fyrí at svøla íhel.

33 1/3% fingi fiskimenn gjo-gnum um øll tey góðu árin. 44 1/4% var betur hóskaði. Hvussu nógv hava fiskimennir ikki mist, ella hvussu nógv av tí, sum fiskimaðurin av rottum átti, er ikki farið í reiðara-lummar? Eingin veit nogdina. Í tvey ár hava fiskimenn átt rætt til 35%, sum teir ofta ikki hava fingið, men nú vilja teir virdu menn á gotuni ikki finna seg í slíkum longur. Fiskimað-urin má einki fáa, fyrr enn hann hevur betalt so og so nógv. Givið reiðaranum so og so nógv í fortjenastu uppá pro-viant, kol, salt, oliu o. s. fr. Tað, ið reiðarin heldur seg hava mist í eini tvey ár, skal takast aftur eftir einum. Um fiskimaðurin kemur at lida svárasta hungur, rakar ikki teir virdu menn á gotuni ein doit.

Reiðarafelagið tenir sanniliga Føroyum til æru, ei undir í, um hógvan fer á loft, har ein mótir teimum.

Streymur.

Úr Føroyum.

Þórshavn.

„Økonomisk Fond“

er sjálvandi ikki mentur at bera útreiðslurnar viðvíkjandi lóginu um ellisrentu, og tað er rangvort at billa fólk inn, at formaður javnaðarmanna skal hava framhildið hesa áskoðan, tí tað hevur hann ongantið gjørt, hvørki úti ella heima.

Útgerðalánið.

Sum kunnugt setti lógtíngið einu nevnd viðvíkjandi krisuni, og m. a. skuldi hon arbeiða við tí endamáli at fáa hin neyð-turvuliga peningin til vegna, ið kravdist fyrí at fáa skipini út, um fiskimenn og útgerðamenn komu ásamt sína millum.

Lógtíngið hevði søkt um lán frá rikisskassanum uppá 1 mill. kr. Hetta gekk ikki í lagið, men í staðin var boðið lógtínginum statsgaranti fyrí 300.000 kr. — og restina mátti lógtíngið sjálvst fáa til vegar við eigna garanti.

Krisunevndin fekk at víta, at bankin her ikki vildi lена tað, ið restaði, uppá lógtíngsgaranti. Síðani var kannað um, hvussu nógvur peningur torvaðist, og tá ið eftirkannað var, kláraðu 700.000 kr. at fáa skipini út. Nú var aftur heitt á bankan, men kortini vildi hann ikki lена peningin, uttan móti statsgaranti fyrí allar 700.000 kr.

Enn einaferð var heitt á statin, sum stutt síðani hevur givið